alpmedia.net

05/2002
12.4.2002

Alpska konvencija: pobuda za vključitev EU

CIPRA je ministre za okolje vseh alpskih držav pozvala, naj se zavzamejo za intenzivnejše evropsko sodelovanje v okviru Alpske konvencije. Nemški minister za okolje Trittin je v pismu CIPRI že obljubil, da bo v zvezi s tem vprašanjem sprožil ustrezno pobudo. Več na strani 1

Medvedji podmladek v Trentinu

Prvič po trinajstih letih je maloštevilna populacija medvedov v Trentinu v Italiji dobila podmladek. Za „družinski prirastek“ se je zahvaliti pomoči iz Slovenije. Več na strani 2

Na Južnem Tirolskem načrtujejo razširitev smučišč

Medtem ko je turizem povsod po svetu v razcvetu, alpski turizem stagnira. Istočasno postajajo potrebe po novih investicijah vse večje (snežni topovi, zmogljivejše žičniške naprave, novi dostopi). V takem gospodarsko neugodnem okolju pripravljajo južnotirolske občine načrt za povezavo smučišč na območju Alpe di Siusi / Seiser Alm (Saltria) z Monte Pana. Nameravani projekt pa je naletel na velik odpor javnosti. Več na strani 2

Alpska konvencija: pobuda za vključitev EU

CIPRA je ministre za okolje vseh alpskih držav pozvala, naj se zavzamejo za intenzivnejše evropsko sodelovanje v okviru Alpske konvencije. Nemški i minister za okolje Trittin je v pismu CIPRI že obljubil, da bo v zvezi s tem vprašanjem sprožil ustrezno pobudo.
Evropske unije namreč Alpska konvencija že dlje časa ne zanima več: nazadnje je bilo leta 1994, ko je podpisala enega od izvedbenih protokolov, na zadnjem srečanju okoljskih ministrov, torej na 6. alpski konferenci 30. oktobra 2000 v švicarskem Luzernu, pa njenih predstavnikov sploh ni bilo. Obrazložitev Bruslja za tako ravnanje – nazadnje je to v svojem pismu CIPRI 4. aprila pojasnjevala evropska komisarka za okolje Margot Wallström - je vedno enaka: izvajanje trajnostnega razvoja na gorskih območjih je za Evropsko unijo osrednjega pomena. Kot je EU ugotovila v drugem poročilu o kohezijskem razvoju, pa so gorska območja v slabšem položaju in naj bi predstavljala eno od desetih prednostnih področij kohezijske politike EU. Dejstvo, da se EU trenutno ne zavzema za podpis ali ratifikacijo protokolov, še ne pomeni, da EU ni zainteresirana za uveljavitev trajnostnega razvoja na območju Alp. Komisija EU je poleg tega Svetu ministrov predlagala podpis prometnega protokola. Predlog trenutno preučuje Svet (že več kot leto dni, op.ur.).
Jürgen Trittin, nemški zvezni minister za okolje, je v svojem dopisu CIPRI zapisal, da bi morale pobudo prevzeti vse pogodbenice Alpske konvencije, če „želimo Evropsko skupnost pripraviti do izpolnjevanja obveznosti, ki jih le-tej kot pogodbenici nalaga konvencija.“ Nemčija namerava naslednjo sejo Stalnega odbora Alpske konference, ki bo 15. in 16. aprila v Bolzanu, izkoristiti prav za to, da bi se o nastalem problemu še enkrat posvetovali s pogodbenicami. Minister tudi predlaga, da bi omenjeno tematiko obravnavali na srečanju ministrov za okolje nemškogovorečih držav 21. junija letos v Innsbrucku.

Vsebina

Alpska konvencija: pobuda za vključitev EU.....1
Medvedji podmladek v Trentinu.....2
Helikoptersko smučanje na območju Unescove svetovne naravne dediščine Aletsch...2
Na Južnem Tirolskem načrtujejo razširitev smučišč.....2
Italija načrtuje odpravo postopka za presojo vplivov na okolje.....3
Protest proti odvzemanju proda v zavarovanem območju Bolle di Magadino.....3
Brenner – najcenejši alpski prelaz.....3
Prix Wilderness: nagrada za trendne športe, ki spoštujejo naravo in okolje.....4
Podatki o emisijah za osebna vozila lahko zavajajo.....4
Prireditve.....4

Medvedji podmladek v Trentinu

Rjavi medved (*Ursus arctos*)

© www.galeon.com/paira/oso3303.jpg

Prvič po trinajstih letih je maloštevilna populacija medvedov v Trentinu v Italiji dobila podmladek. Za „družinski prirastek“ se je zahvaliti pomoči iz Slovenije.
V trentinskih Alpah se je populacija zadnjih avtohtonih medvedov sicer ohranila, vendar pa ni več vitalna in njena velikost se je izredno zmanjšala. Pred tremi leti so na to območje ponovno naselili dve medvedki in medveda, ki so jih pripeljali iz Slovenije. Pred kratkim je bila ena od samic opažena v bližini njenega zimskega brloga z dvema mladičema. Kot menijo pri Svetovnem skladu za varstvo narave (WWF), pomeni uspešno razmnoževanje rjavega medveda pomemben korak na poti k samoobnovljivi populaciji medvedov na območju italijanskega narodnega parka Adamello-Brento. Trenutno živi tu šest osebkov, spomladi pa naj bi ponovno naselili še dve samici. Pričakovati je, da bodo nekateri od medvedov prešli mejo s Švico, ki je od tod oddaljena samo 50 km.
Tudi v avstrijskih Alpah danes spet živi rjavi medved, velikost populacije pa je ocenjena na 25 do 30 živali. Na začetku devetdesetih let so na to območje naselili tri medvede iz Hrvaške, dodatno se je semkaj priselilo še nekaj slovenskih medvedov. Zdi se, da je konflikte z rejci drobnice mogoče rešiti predvsem zato, ker škoda, ki jo povzroča medved, ne zavzema večjih razsežnosti. WWF je v Avstriji uvedla posebne „odvetnike“ te živalske vrste, ki si v primeru nastale škode prizadevajo za pojasnitev dejanskega položaja in nastopajo kot nekakšni posredniki medvedov.
http://www.wwf.ch/default.cfm?Navi_Navi_ID=450207&Navi_Show_content_code=1 (n.)

Helikoptersko smučanje na območju Unescove svetovne naravne dediščine Aletsch

„Veličastni svet gora, ki ga obdajajo vrhovi Eiger, Mönch in Jungfrau, veliki ledenik Aletsch, očarljivi Aletschev macesnov in cemprinov gozd, stare kulturne krajine v dolini Baltschiedertal, vališka skalnata stepna pokrajina okrog Bietschhorna – vse to je del krajine, ki jo tako zelo odlikujeta njena raznolikost in naravna lepota!“, lahko preberemo na spletni strani, posvečeni temu švicarskemu območju (www.weltnaturerbe.ch, nem.), ki ga je 13. decembra 2001 Unesco sprejel v svoj seznam svetovne naravne dediščine. V načrtu za razvoj infrastrukture zračnega prometa, ki ga pripravlja Zvezni urad za civilni zračni promet, pa je zapisano nekaj drugega: načrt namreč omenja tri visokogorska pristajališča, ki so na območju naravne dediščine, uporabljajo pa jih zlasti kot heliodrome za helikoptersko smučanje, prav tako pa tudi za panoramske polete.
Kot meni švicarsko združenje za ohranjanje gorske divjine Mountain Wilderness, v tem “veličastnem svetu gora” helikoptersko smučanje nima kaj iskati, zato bo v soboto in nedeljo, 20. in 21. aprila, na pristajališču Jungfraujoch (naslednji datum: 4. in 5. maj) organiziralo protestno zborovanje, s katerim želi spodbuditi „takojšnjo odpravo helikopterskega smučanja, ki po nepotrebnem obremenjuje alpski prostor“.
CIPRA je o helikopterskem smučanju že leta 1997 pripravila posebno resolucijo (http://slovenski.cipra.org/texte_s/positionen/resolution_heli.htm). V nekaterih alpskih državah je helikoptersko smučanje že prepovedano.
Pregled zakonskih predpisov, ki urejajo to področje, je objavljen na spletni strani http://deutsch.cipra.org/texte/publikationen/Heliski/Karte_Heliski.htm (nem.)

Na Južnem Tirolskem načrtujejo razširitev smučišč

Medtem ko je turizem povsod po svetu v razcvetu, alpski turizem stagnira. Istočasno postajajo potrebe po novih investicijah vse večje (snežni topovi, zmogljivejše žičniške naprave, novi dostopi). V takem gospodarsko neugodnem okolju pripravljajo južnotirolske občine načrt za povezavo smučišč na območju Alpe di Siusi / Seiser Alm (Saltria) z Monte Pana. Nameravani projekt pa je naletel na velik odpor javnosti.
Pred kratkim se je občinski svet Castelrotta/ Kastelruth zavzel, da bi sprejeli predlog načrta za gradnjo žičnice, ki bi območje njihove občine povezala z občino S. Cristina (St. Christina). Še preden pa se je občinski svet S. Cristine začel ukvarjati s tem projektom, so Krovno združenje za varstvo narave in okolja, Alpsko društvo Južne Tirolske, Deželno združenje za ohranitev tradicionalne kulture, Lia per Natura y Usanzes in Lia da Mont o njem javno izrazili svoje pomisleke. Načrtovana žičniška povezava naj bi bila dolga štiri kilometre, postavili pa naj bi jo na 32 opornih stebrih. Območje med Monte Pano in Saltrio, ki bi bilo okrnjeno zaradi načrtovane povezave, je nekakšna vmesna cona med območjem Seiser Alm/ Alpe di Siusi in dolino Val Gardena/ Grödnertal. Med sosednjimi območji, ki so turistično zelo razvita, je to dragoceno območje miru na visoki planoti okrog Alpe di Siusi/ Seiser Alm in bi ga bilo zato treba za vsako ceno ohraniti. Prav tako so organizacije opozorile, da leži to območje sredi krajinskega varstvenega območja Seiser Alm/ Alpe di Siusi, zato bi cilji krajinskega varstva morali imeti absolutno prednost, da bi se tako izognili škodljivim vplivom na krajino. Lokacija za načrtovano žičnico je povrhu vsega še v bližini varstvenih pasov vodnih virov na območju Confinböden. In to območje bi se moralo za vsako ceno ohraniti.

Italija načrtuje odpravo postopka za presojo vplivov na okolje

Postopek za presojo vplivov na okolje (PVO) so v Italiji uvedli leta 1988. Pred kratkim pa je italijanski minister za promet in infrastrukturo Lunardi podpisal osnutek zakona o izvajanju postopka za PVO, ki naj bi pospešil in poenostavil izdajo dovoljenja v primeru izvajanja posebnih »strateških« gradbenih del. Seznam obsega 116 gradbenih posegov, za katere bo potrebno investirati 125,8 milijard evrov.
Na podlagi predlaganega zakona se postopek za PVO odpravlja, nadomestil pa ga bo postopek za ugotavljanje sprejemljivosti z okoljem, ki se bo uporabljal samo za osnutke projektov in ne za dejanske projekte. Poleg tega presoja sprejemljivosti projekta z okoljem sedaj ni več v pristojnosti ministrstev za okolje, prostorsko planiranje ter kulturo. Občine bodo zato prisiljene svoje urbanistične načrte prilagoditi odobrenim projektom.
Predvsem pa je odprava PVO v nasprotju z zakonodajo Evropske unije, ki odpravo tega postopka omejuje samo na »posebne primere«, ne pa na vse projekte, kot jih našteva osnutek italijanskega zakona.
Velika gradbena dela, kot je gradnja mostu čez Messinsko ožino ali pa na območju Alp gradnja hitre ceste Torino – Lyon, se bodo lahko izvajala brez postopka PVO. Predvsem gorska območja v Italiji bodo s sistemom odločanja, ki ne upošteva ranljivosti tega območja in zmanjšuje pomen lokalnih skupnosti, najbolj prizadeta.
Italijanska okoljska združenja so na ministra za okolje in ministra za kulturo naslovila javni poziv, naj posredujeta in poskušata spremeniti zakon ter ohraniti postopek PVO. Nespremenljivo je namreč, da se izvajanje pomembnih projektov dopušča brez upoštevanja vplivov, ki jih le-ti imajo na okolje in krajino, ter brez ustreznega prostorskega in urbanističnega načrtovanja.

Protest proti odvzemanju proda v zavarovanem območju Bolle di Magadino

Bolle di Magadino v švicarskem kantonu Ticino je zavarovano območje, ki ima mednarodni pomen v smislu Ramsarske konvencije, oziroma mokrišče, na območju katerega so našteli več kot 250 vrst ptic. Za številne ptice selivke je to zadnje in nenadomestljivo počivališče, predno se odpravijo čez Alpe. Na območju Bolle di Magadino pa že več desetletij prihaja do odvzemanja proda. Vlada kantona Ticino je že leta 1978 sprejela sklep, da bi bilo treba odstraniti objekte za pridobivanje proda, vendar pa ta sklep nikoli ni bil uresničen. Leta 1995 je 112 znanstvenikov iz celotne Evrope naslovilo peticijo na ticinsko vlado, ki pa jim ni niti odgovorila. Organizacije WWF, Pro Nautra in BirdLife Švica sedaj pozivajo k protestu proti taki zavlačevalni politiki. Kdor se želi priključiti protestu, lahko to stori preko medmrežja: www.birdlife.ch/save-the-bolle/form_e.cfm (angl.)

Bolle di Magadino

Brenner – najcenejši alpski prelaz

Kot je bilo mogoče prebrati v poročilu, ki ga je objavil 9. aprila časopis „Dolomiten“, predstavlja Brenner pravi magnet za tranzit tovornih vozil, to pa bo predvidoma ostal tudi v prihodnje. Vožnja prek Brennerja je namreč občutno cenejša kot prek drugih čezalpskih tranzitnih poti. To so ugotovitve, do katerih so prišli strokovnjaki severnotirolske deželne vlade, ko so med seboj primerjali posamezne poti. V primerjavi z drugimi smermi bo pot prek Brennerja za tovorna vozila v naslednjih letih stroškovno še ugodnejša, je prepričan Ludwig Schmutzhard, načrtovalec razvoja prometa pri severnotirolski vladi. Napovedano znižanje cestnine, ki grozi zaradi sklepa EU, se še ne upošteva. Cestnina za Gotthard se bo do leta 2008 postopoma zviševala. Prav tako tudi v Franciji razmišljajo o novem povišanju cestnine za Frejus.
Tranzitna pot prek Frejusa kakor tudi prek Gottharda je za prevoznike že sedaj bistveno dražja kot pa brennerska pot. 40-tonski tovornjaki s petimi osmi morajo za 346 kilometrov dolgo pot od Lyona do Santhie v Piemontu za Frejus plačati 217 evrov. Za 300 kilometov dolgo pot od Chiassa do Basla prek Sv. Gottharda pa je bilo treba za isto tovorno vozilo nazadnje plačati okrog 140 evrov. Leta 2008 naj bi za isto razdaljo plačali že 217 evrov. Nasprotno pa je 321 kilometrov dolga pot od Wörgla na severnem Tirolskem prek Brennerja proti Ceroni sorazmerno poceni. Leta 2000 je bila cena za 40-tonski tovornjak s petimi osmi 105 evrov. Na podlagi t.i. “road pricinga”, ki ga bodo v Avstriji uvedli leta 2004, cena za razdaljo od Wörgla do Verone ne bo bistveno dražja: takrat bo treba odšteti 121 evrov.
http://www.dolomiten.it/dolomiten/2002/04/09/a0904a03.html (nem.)

Prix Wilderness: nagrada za trendne športe, ki spoštujejo naravo in okolje

„Prix Wilderness“ je nagrada v višini 5.000 CHF, ki jo podeljujejo projektom za spodbujanje vodilnih dosežkov pri izvajanju trajnostnega in ekološkega razvoja v Alpah. To leto jo bosta švicarski okoljski center za trendne športne panoge „keepwild!“ in švicarski sklad „SAVE THE MOUNTAINS“ podelila projektom, ki na gorskih območjih pospešujejo tiste športe in prostočasne dejavnosti, katerih izvajanje je sprejemljivo za naravo in okolje. Nagrada „Prix Wilderness“ naj bi širšo javnost seznanila s posnemanja vrednimi projekti in ji predstavila, kateri so interesi gorskega sveta, angažirane posameznike pa spodbudila, da bi s svojim delom na tem področju nadaljevali. Za nagrado lahko kandidirajo tako fizične kakor tudi pravne osebe, ustanove ali združenja. Vse, ki želijo kandidirati za nagrado, prosimo, da dokumentacijo o svojem projektu do 15. septembra 2002 pošljejo okoljskemu centru „keepwild!“. Pogoje za udeležbo in vse druge informacije o nagradi najdete na spletni strani www.mountainwilderness.ch/d/trendsport.htm (nem. ali fran.) ali na e-naslovu centra „keepwild!“ info@keepwild.ch .

Podatki o emisijah za osebna vozila lahko zavajajo

Znanstveniki wuppertalskega inštituta so v prispevku, ki ga je 9. aprila 2002 objavil nemški časopis Süddeutsche Zeitung, dokazali, da je učinek osemlitrskega avtomobila na podnebje pravzaprav enak učinku enajstlitrskega avtomobila.
Zlasti zaradi delovanja klimatskih naprav, s katerimi je danes opremljenih kar 90 % nemških novih vozil, je poraba goriva višja za en liter, zaradi izgub hladilne tekočine, ki ima močan toplogredni učinek, pa se ta poveča dodatno še za 0,4 litra. Emisije dušikovega oksida kot enega izmed toplogrednih plinov, ki nastanejo zaradi uporabe katalizatorja, ustrezajo večji porabi bencina še za 0,4 litra. Nemški proizvajalci avtomobilov v svojih podatkih o porabi goriva, ki so uradno določeni, prav tako ne upoštevajo načina vožnje in druge dodatne opreme – za je v celoti poraba večja vsaj še za 1,2 litra.
www.sueddeutsche.de/aktuell/sz/artikel139259.php (nem.)

Prireditve

Fotografska razstava „**Ženske v gorskem svetu**“.
5. - 19. april 2002, Antica Chiesa di S. Antonio, Morbegno (Valtellina, Italija)

Mednarodna konferenca „**Celebrating Mountain** Women“ v okviru Mednarodnega leta gora. 30. - 31. maj 2002, Chambéry (Francija). Vzporedna konferenca bo potekala 28. - 31. maj 2002 v Katmanduju (Nepal).
http://www.mountains2002.org/milestones/ (ang.)

Konferenca o geo - turizmu in trženju krajine.
19. - 21. april 2002, Freiburg (Nemčija).
Program in prijavnica objavljena na www.landschaftsmarketing.de (nem.).

Univerza v Bernu bo organizirala dva tečaja: **Zasnove in izvajanje trajnostnega razvoja na nacionalni ravni** (22. - 23. april 2002) in **Zasnove in izvajanje trajnostnega razvoja v ravnanju posameznika** (31.5 in 14.6.2002).
Informacije na spletni strani http://www.ikaoe.unibe.ch/weiterbildung/ ali na e-naslovu: ikaoe@ikaoe.unibe.ch
“**Vino in sir iz Lombardije** “, tečaj.

Casaro (Italija), ob ponedeljkih zvečer - petkrat po tri ure, od 22. aprila dalje.
Informacije: Centro di Formazione Professionale Alberghiera, Casaro (Italija), tel. 0034 0341/840250, faks: 0034 0341/802111, E-naslov: cfpcasar@tin.it
Prijave do petka, 12. aprila 2002. Kotizacija: 60 EUR (vklj. s hrano).

„**Ohranjanje varovalnega gozda in njegova ogroženost** “ - 4. mednarodna konferenca o gorskem gozdu v povezavi s protokolom Alpske konvencije o gorskem gozdu,
27. - 29. maj 2002, Grainau (Nemčija).
Informacije: Alpenforschungsinstitut, tel.: 0049 8821 183300, eggensberger@alpenforschung.de

„**25 let varstva Alp** “, simpozij Nemškega planinskega društva (DAV).
14.-16. junij 2002, Berchtesgaden (Nemčija).
http://www.alpenverein.de/berge2002/veranstaltungen.htm#berchtesgaden (nem.)